Berenschot

RAPPORT

Benchmark veiligheidsregio Drenthe

74213 - Intern vertrouwelijk - 1 april 2025

Lars Bos, Judith Vlagsma

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 ... 3

Inleiding ... 3

Hoofdstuk 2 ... 4

Samenvatting van uitkomsten ... 4

2.1 Algemeen ... 4
2.2 Primair proces ... 4
2.3 Overhead ... 5

Hoofdstuk 3 ... 8

Opzet van de benchmark ... 8

3.1 Inleiding ... 8
3.2 Vergelijking met andere veiligheidsregio's ... 8
3.3 Methode voor primair proces ... 11
3.4 Methode voor overhead ... 12
3.5 Volume- en prestatie-indicatoren ... 13
3.6 Werkwijze ... 13

Hoofdstuk 4 ... 15

Uitkomsten primair proces ... 15

4.1 Inleiding ... 15
4.2 Besturende processen ... 16
4.3 Beheersen van risico's ... 17
4.4 Voorbereiden op verlenen van hulp en zorg ... 18
4.5 Brandweerprocessen ... 19
4.6 GHOR-processen ... 20
4.7 Bevolkingszorg ... 21
4.8 Normaliseren van de situatie ... 22
4.9 Overige kosten primair proces ... 22
4.10 Huisvestingskosten ... 24

Hoofdstuk 5 ... 25

Uitkomsten overhead ... 25

5.1 Inleiding ... 25
5.2 Personele kosten en formatie in de overhead ... 25
5.3 Overige kosten overhead ... 27

HOOFDSTUK 1

Inleiding

In deze benchmark vergelijken we op basis van de begroting van 2025 de omvang van de formatie en de kosten van de verschillende taken van de veiligheidsregio Drenthe met de 21 andere veiligheidsregio's die in de database zijn opgenomen. We maken in deze benchmark onderscheid tussen primaire processen en overheadprocessen.

De veiligheidsregio Drenthe heeft in 2018 en 2020 deelgenomen aan de benchmark veiligheidsregio's. In 2024 nam veiligheidsregio Drenthe opnieuw deel aan de benchmark om de vergelijking met andere veiligheidsregio's op te stellen waarin actuele kosten en omvang van de formatie vergeleken worden.

De personele kosten voor Versterking Crisisbeheersing zijn gecorrigeerd, omdat het niet gaat om structurele kosten. Ook de kosten voor oefeningen op de Maasvlakte zijn gecorrigeerd, vanwege het incidentele karakter van deze kosten. De kosten en personele inzet voor opvang van Oekraïners zijn geneutraliseerd, omdat hier ook opbrengsten tegenover stonden.

HOOFDSTUK 2

Samenvatting van uitkomsten

2.1 Algemeen

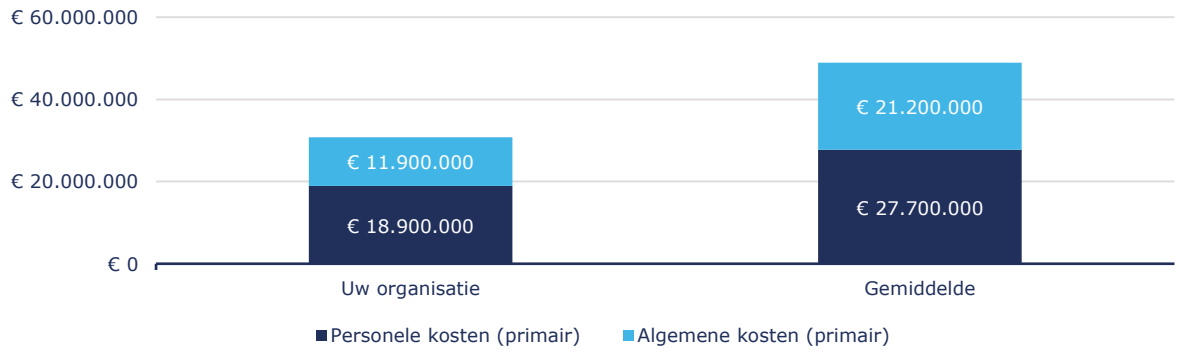
In de benchmark zijn de kosten in uw begroting verdeeld over het primair proces en de overhead. In de veiligheidsregio Drenthe bedragen de kosten van de overhead 21% van de totale kosten, en de kosten van het primair proces zijn 79% van de totale kosten. Deze verhouding is iets anders dan gemiddeld in de benchmark, waar de verdeling 19% overhead en 81% primair proces komt. Dit komt vooral doordat de veiligheidsregio Drenthe gemiddeld gezien lagere kosten heeft in het primair proces in vergelijking met de andere veiligheidsregio's.

Het is hierbij goed om te realiseren dat Berenschot in de benchmark voor de overhead categorieën iets afwijkt van de definities van het BBV. Ook zijn incidentele kosten in de begroting van 2025 niet meegenomen in de benchmarkvergelijking, om een zo goed mogelijke vergelijking te maken van de structurele kosten ten opzichte van de andere veiligheidsregio's. De kosten die volgen uit maatwerk zijn gecorrigeerd in de cijfers.

2.2 Primair proces

De totale kosten die toegedeeld zijn aan het primair proces bedragen € 30,8 miljoen. Dit bedrag ligt in absolute zin lager dan het gemiddelde in de benchmark, € 43,1 miljoen. In onderstaande figuur is de uitsplitsing te zien naar personele en algemene kosten in het primair proces.

1. Primair proces – absolute kosten

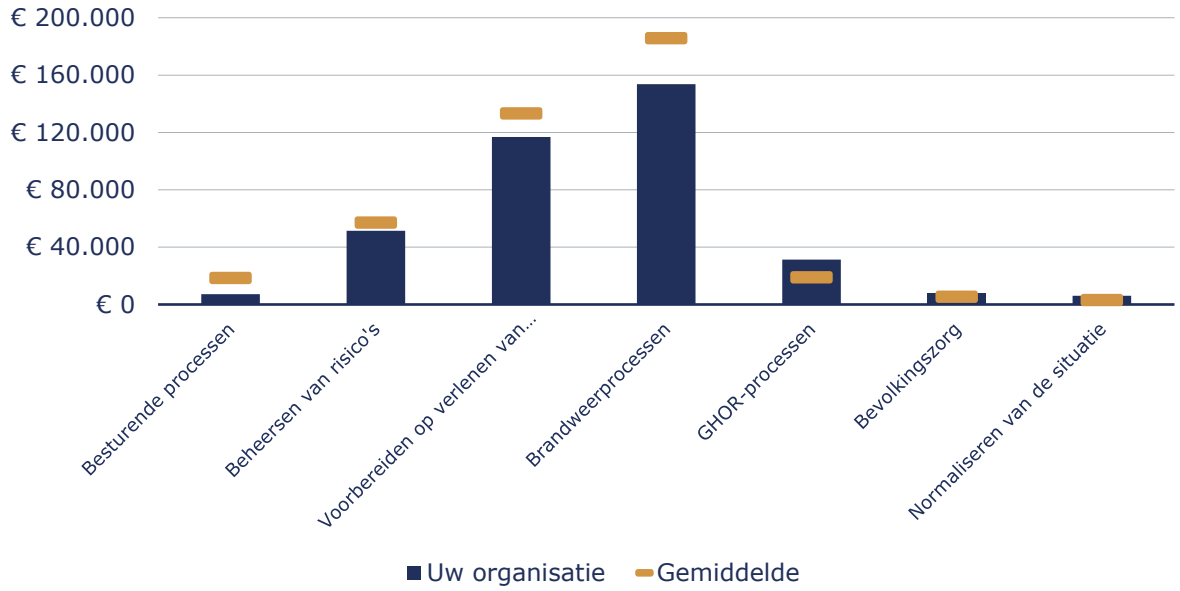

De totale kosten van het primair proces bedragen per 10.000 inwoners € 612.212 in de veiligheidsregio Drenthe. Gemiddeld in de benchmark zijn de totale kosten van het primair proces per 10.000 inwoners € 741.313. De totale kosten van het primair proces zijn daarmee, gecorrigeerd voor de omvang van de regio, in de veiligheidsregio Drenthe 18% lager dan gemiddeld in de benchmark.

De kosten in het primair proces zijn onder te verdelen in personele kosten (o.a. loonkosten) en algemene kosten. De algemene kosten bestaan uit overige personele kosten, huisvestingskosten, ICT-kosten en overige materiële kosten.

Het primair proces is verdeeld in een aantal hoofdprocessen. De verdeling van de personele kosten per 10.000 inwoners over de hoofdprocessen is weergegeven in figuur 2. Hieruit blijkt dat de personele kosten per 10.000 inwoners voor besturende processen, beheersen van risico's, voorbereiden op verlenen van hulp en zorg en brandweerprocessen onder het gemiddelde liggen. De kosten per 10.000 inwoners voor de GHOR-processen, bevolkingszorg en het normaliseren van de situatie liggen boven het gemiddelde. De veiligheidsregio Drenthe heeft minder vrijwilligers dan het gemiddelde in de veiligheidsregio's.

In onderstaande figuur is ook duidelijk zichtbaar wat de verschillen zijn in de omvang van de processen. De proces beheersen van risico's, voorbereiden op verlenen van hulp en zorg en brandweerprocessen zijn in verhouding grotere processen qua omvang. De overige processen (besturende processen, GHOR-processen, bevolkingszorg en normaliseren van de situatie) zijn in verhouding een stuk kleiner.

2. Primair proces – personele kosten (per 10.000 inwoners)

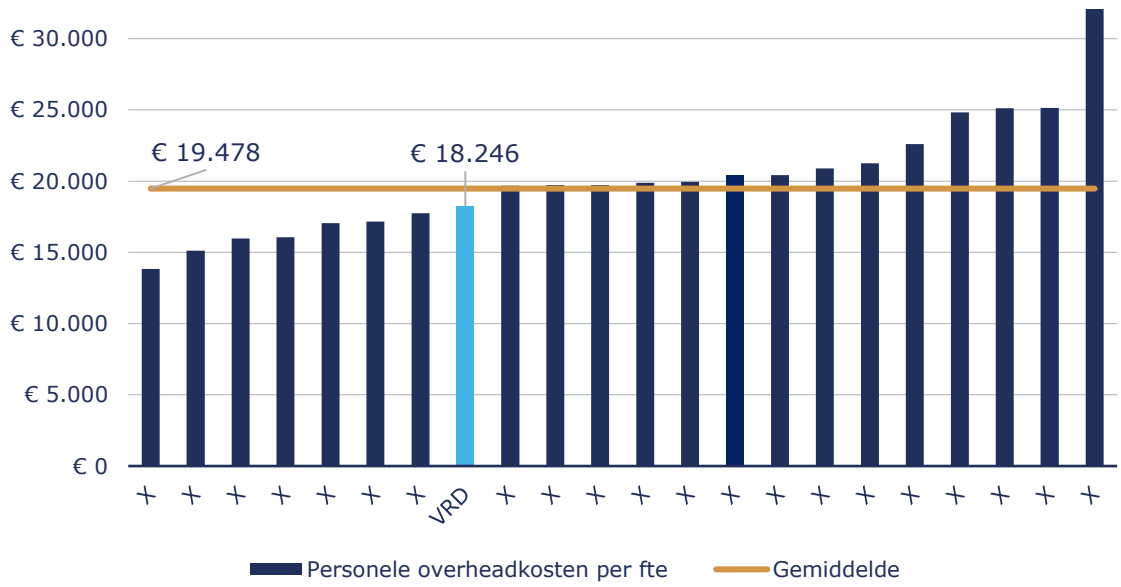

2.3 Overhead

De kosten van de overhead van een organisatie zijn in het algemeen sterk afhankelijk van het aantal medewerkers (in fte) dat in dienst is van de organisatie. Om die reden worden de uitkomsten voor het onderdeel overhead gepresenteerd in kosten per fte van de totale organisatie.

De totale kosten van de overhead (personeel en materieel) bedragen voor de veiligheidsregio Drenthe € 31.102 per fte van de totale organisatie. Deze kosten bestaan deels uit personele kosten en deels uit algemene kosten. De algemene kosten betreffen overige personele kosten, huisvesting, ICT-kosten en overige materiële kosten. Gemiddeld zijn de totale kosten van de overhead € 30.446 per fte van de totale organisatie. Daarmee zijn de totale overheadkosten in de veiligheidsregio Drenthe 2% hoger dan het gemiddelde in de benchmark. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat de VR Drenthe iets hogere kosten heeft (per fte) voor overige personele kosten en huisvestingkosten voor de overhead.

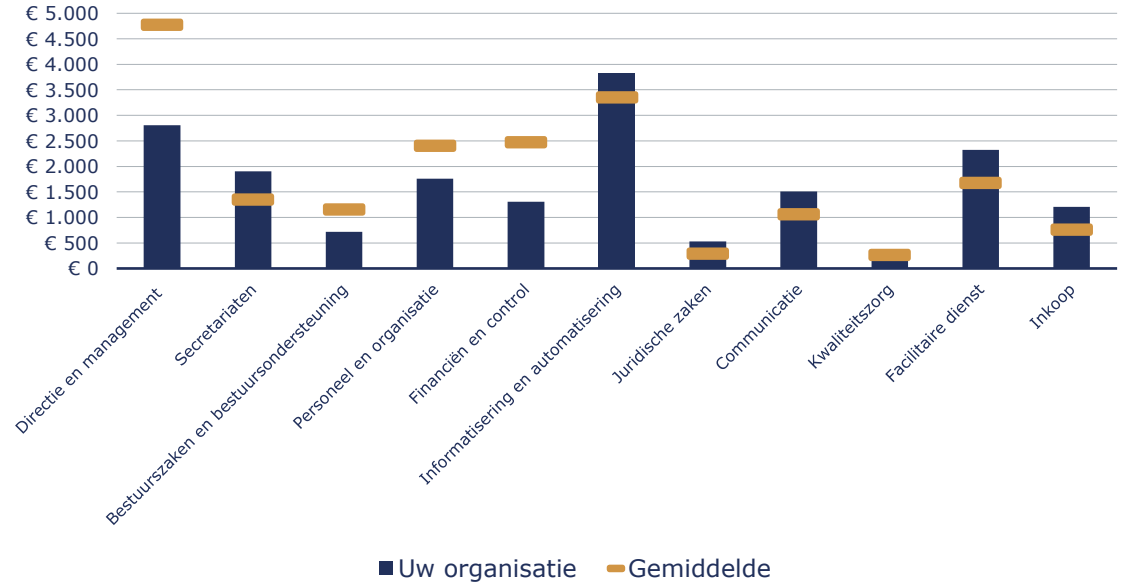
In de volgende figuur zijn de personele kosten van de overhead per fte van de totale organisatie weergegeven. Hieruit blijkt dat de personele kosten van de overhead voor veiligheidsregio Drenthe 6% lager zijn dan het gemiddelde in de benchmark.

3. Totale personele kosten overhead (per fte)

In onderstaande figuur zijn de personele kosten (per fte) in de overhead verdeeld over de overheadcategorieën.

4. Overhead – personele kosten (per fte)

De hoofdlijn die volgt uit de vergelijking van de overhead is in het kort samen te vatten in de volgende punten:

- De personele kosten van de overhead per fte liggen voor een aantal categorieën boven het gemiddelde in de benchmark. Dit geldt voor secretariaten primair proces, informatisering en automatisering, juridische zaken, communicatie, kwaliteitszorg, facilitaire dienst en inkoop.

- De personele kosten van de overhead per fte liggen voor een aantal categorieën onder het gemiddelde in de benchmark. Dit geldt voor de categorieën directie en management, bestuurszaken en bestuursondersteuning, personeel en organisatie, en financiën en control.

HOOFDSTUK 3

Opzet van de benchmark

3.1 Inleiding

In de benchmark veiligheidsregio's worden verschillende veiligheidsregio's met elkaar vergeleken op basis van de begroting. Om de veiligheidsregio's onderling te kunnen vergelijken, zijn de volgende gegevens uitgevraagd:

- Kosten voor primaire processen
- Kosten voor overheadprocessen
- Volume- en kwaliteitsindicatoren.

We beschrijven in dit hoofdstuk de vergelijking tussen de veiligheidsregio's en de methodes die gebruikt worden voor het verzamelen en ordenen van de gegevens voor het primair proces en de overhead en voor de volume- en kwaliteitsindicatoren.

3.2 Vergelijking met andere veiligheidsregio's

In 2018 is Berenschot begonnen met het opbouwen van de database voor de benchmark veiligheidsregio's voor vijf veiligheidsregio's. Deze veiligheidsregio's zijn gekozen zodat ze op een aantal vlakken goed vergelijkbaar waren met Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid. Er is daarbij ten eerste gekeken naar de risicoprofielen (BRZO-bedrijven, infrastructuur en hoogwaterproblematiek). Ten tweede is de omvang van de veiligheidsregio's, het aantal inwoners, meegenomen. In de loop van de tijd hebben meer veiligheidsregio's deelgenomen aan de benchmark veiligheidsregio's. In de database van de benchmark zijn tot op heden de gegevens van de volgende 22 veiligheidsregio's opgenomen:

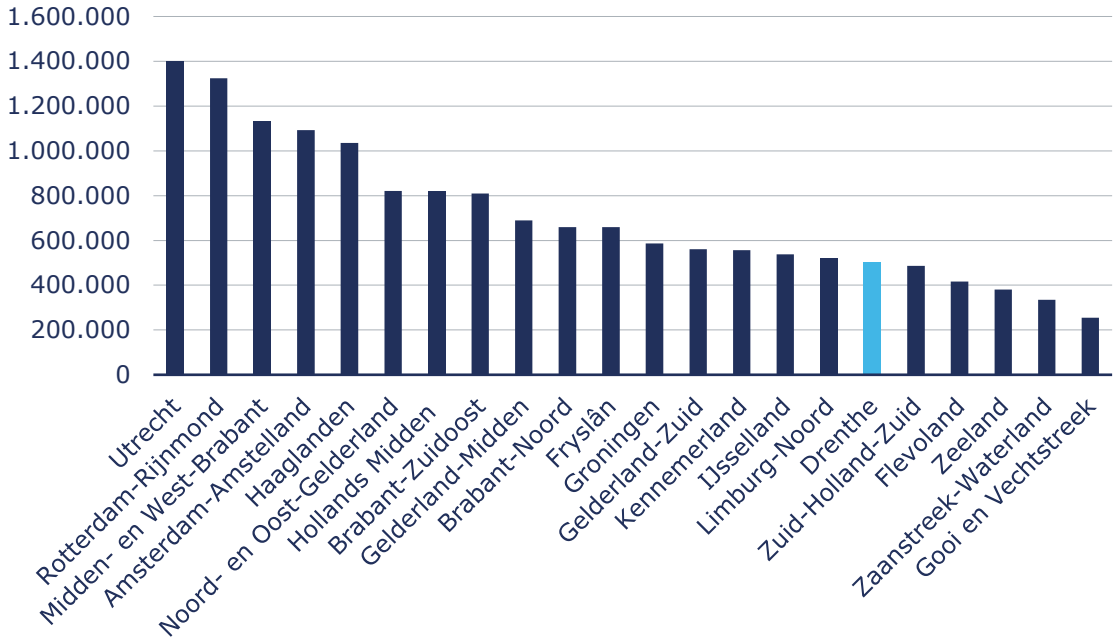
1. Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid
2. Veiligheidsregio Drenthe
3. Veiligheidsregio Gelderland Zuid
4. Veiligheidsregio IJsselland
5. Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
6. Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek
7. Veiligheidsregio Flevoland
8. Veiligheidsregio Fryslân
9. Veiligheidsregio Limburg-Noord
10. Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
11. Veiligheidsregio Zeeland
12. Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
13. Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
14. Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
15. Veiligheidsregio Groningen
16. Veiligheidsregio Kennemerland
17. Veiligheidsregio Brabant-Noord
18. Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
19. Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
20. Veiligheidsregio Hollands Midden
21. Veiligheidsregio Utrecht
22. Veiligheidsregio Haaglanden

Vanwege de omvang van de referentiegroep, worden alle veiligheidsregio's meegenomen in de gemiddeldes. De per primair proces opgenomen volume-indicatoren geven een globaal beeld van de vergelijkbaarheid van de veiligheidsregio Drenthe met de 'gemiddelde veiligheidsregio'. Om een beeld te geven van de vergelijkbaarheid en de (schaal)verschillen tussen de veiligheidsregio Drenthe en de andere veiligheidsregio's, zijn het aantal inwoners, het landoppervlakte, de totale formatie, het aantal vrijwilligers en het risicoprofiel onderling vergeleken.

Inwoners en landoppervlakte

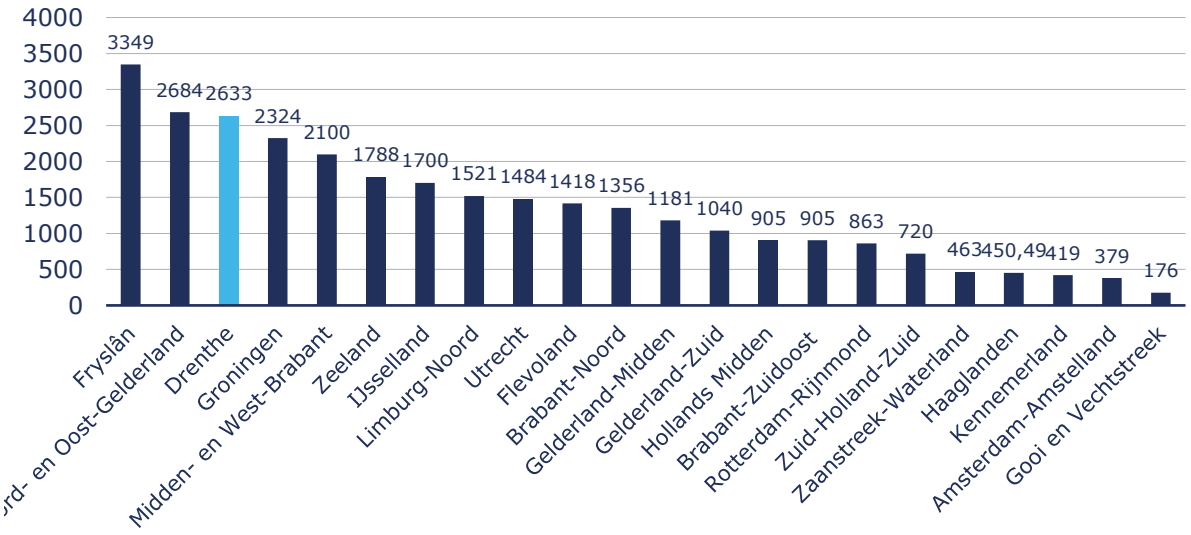
Het gemiddelde aantal inwoners van de veiligheidsregio's die deelnemen in de benchmark is 708.091 inwoners. De veiligheidsregio Drenthe heeft met 504.129 inwoners een kleinere omvang dan gemiddeld. De meest vergelijkbare veiligheidsregio's qua inwoneraantal zijn VR IJsselland (537.993 inwoners), VR Limburg-Noord (518.282 inwoners) en VR Zuid-Holland-Zuid (485.876 inwoners).

5. Aantal inwoners per veiligheidsregio

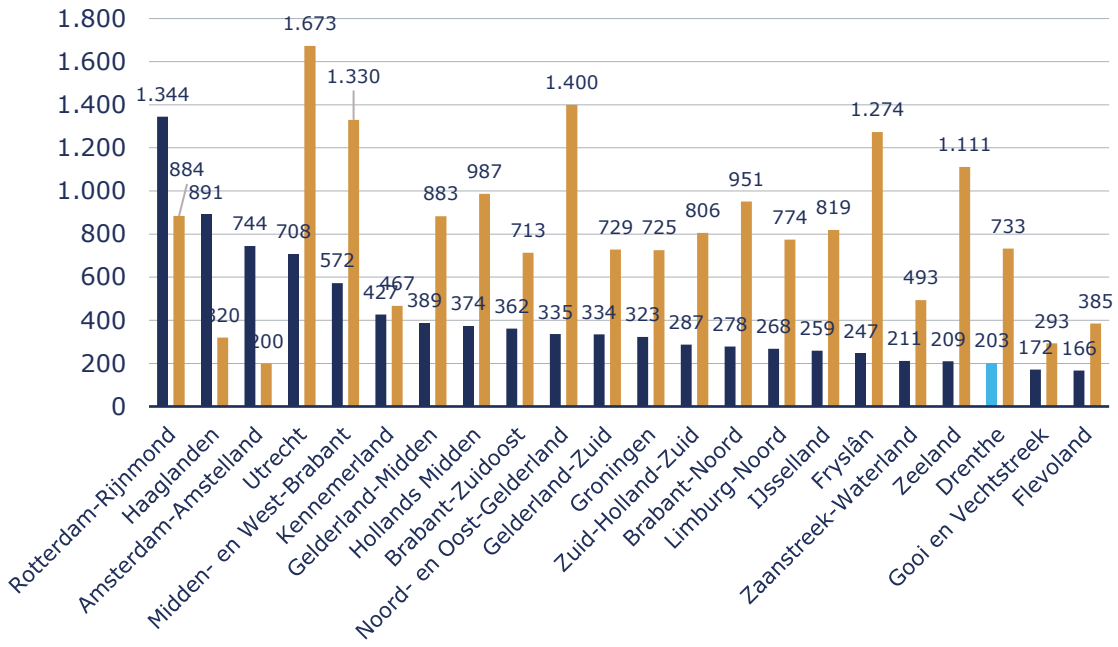

Het landoppervlakte van de veiligheidsregio Drenthe is 2633 km^2. Het gemiddelde landoppervlakte is 1357 km^2, en de veiligheidsregio Drenthe heeft daarmee een groter landoppervlakte dan gemiddeld. Het landoppervlakte is het meest vergelijkbaar met de veiligheidsregio's Noord- en Oost-Gelderland en Groningen.

6. Landoppervlakte per veiligheidsregio in km2

De totale formatie en het aantal vrijwilligers zijn weergegeven in onderstaande figuur. De totale formatie van de veiligheidsregio Drenthe is 203 fte en is kleiner dan de gemiddelde formatie van 414 fte. Het aantal vrijwilligers in de veiligheidsregio Drenthe is 733 en ligt lager dan het gemiddelde van 815 vrijwilligers.

7. Totale formatie en aantal vrijwilligers per veiligheidsregio

Risicoprofiel

Wat betreft het risicoprofiel zijn er verschillen tussen de deelnemende veiligheidsregio's. In elke veiligheidsregio spelen specifieke omstandigheden een rol, waardoor de belangrijkste risico's uiteenlopen.

In veel veiligheidsregio's wordt het risico van een ziektegolf als waarschijnlijk en ernstig gezien. Verschillende veiligheidsregio's in de benchmark hebben te maken met risico's die verband houden met water, overstromingen en waterwegen. Een aantal veiligheidsregio's heeft specifieke risico's als het gaat om vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg of via het spoor. In het algemeen representeren de veiligheidsregio's in de huidige benchmark met name de gebieden buiten de grote steden, met uitzondering van de veiligheidsregio Utrecht, Rotterdam-Rijnmond en Amsterdam Amstelland.

Begroting

Voor de financiële gegevens die we uitvragen, gebruiken we de begroting als uitgangspunt en niet de jaarrekening, omdat de begroting de meest actuele ontwikkelingen en plannen bevat. De vergelijkbaarheid met begroting van andere jaren borgen we door de oudere cijfers in de database te indexeren met de loon- en prijsontwikkeling.

Dit uitgangspunt betekent ook dat er uitgegaan wordt van de formatie zoals die is vastgesteld, en dat de benchmark niet inzichtelijk maakt welke vacatures of boven-formatieve medewerkers er zijn binnen de organisatie, en welke bezetting er in de praktijk is. Eventuele begrote kosten voor overgangsregelingen en formatiefrictie zijn wel opgenomen in de benchmarkgegevens.

3.3 Methode voor primair proces

De veiligheidsregio's worden vergeleken op basis van een hoofdindeling die afgeleid is van de Veiligheidsregio Referentie Architectuur (VeRA). VeRA is door de veiligheidsregio's zelf ontwikkeld en heeft een procesarchitectuur die voor alle veiligheidsregio's herkenbaar is. VeRA beslaat ook niet-brandweerprocessen die binnen de veiligheidsregio vallen. In aanvulling op VeRA is ook het proces bevolkingszorg opgenomen.

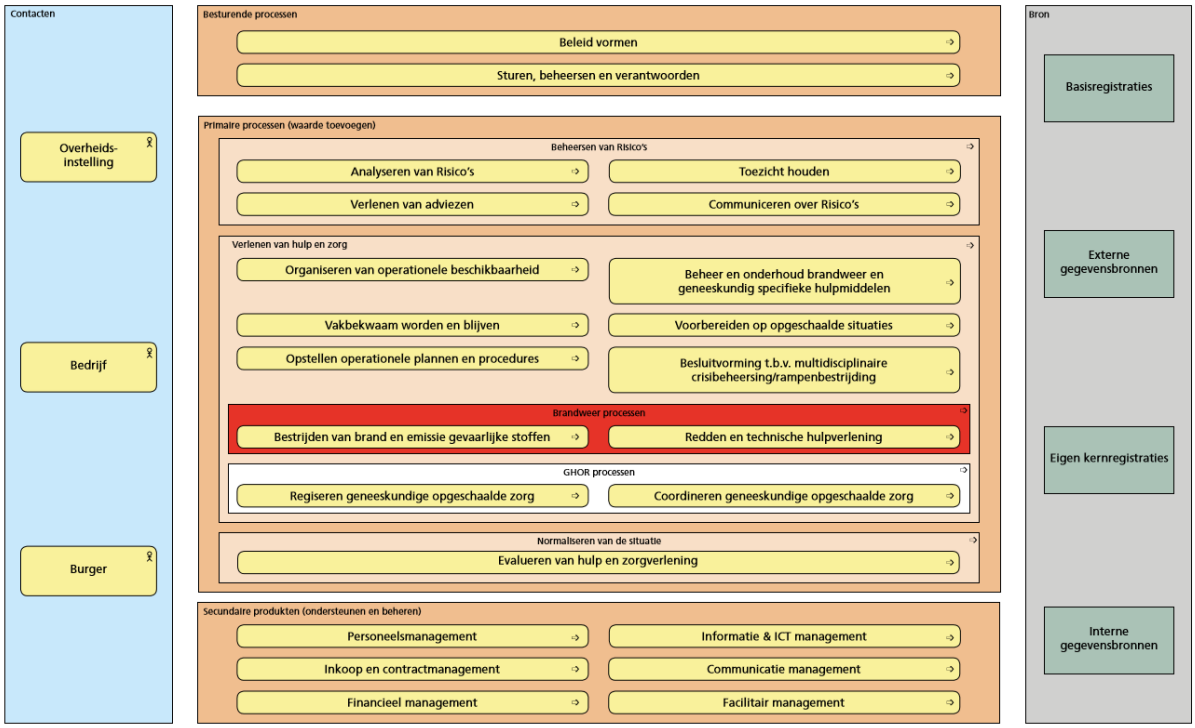
Aan ieder proces wordt in de benchmark de formatie toegekend. Het functiebouwwerk van de veiligheidsregio's geeft hierbij houvast. Daarnaast worden ook alle kosten van inhuur van personeel en alle materiële kosten toegewezen aan deze processen.

We onderscheiden in het primair proces de volgende processen:

- Besturende processen
- Beheersen van risico's
- Voorbereiden op verlenen van hulp en zorg
- Brandweerprocessen
- GHOR
- Normaliseren van de situatie
- Bevolkingszorg

Binnen deze primaire processen maken we in de vragenlijst onderscheid in sub-processen, zoals ook in VeRA wordt gedaan. In deze rapportage zijn alleen de uitkomsten op hoofdlijnen opgenomen.

Als aanvulling op VeRA wordt ook het toetskader gebruikt voor het onderzoek naar de Kwaliteit van de Brandweerzorg van de Inspectie Veiligheid en Justitie (versie van 25 juni 2015). Hiervoor is goedkeuring gevraagd en ontvangen van de Inspectie. In het toetskader worden de taken uit de Wet Veiligheidsregio's en een eigen indeling van de brandweerprocessen van de inspectie, gekoppeld aan de bedrijfsprocessen uit VeRA. Het toetskader van de inspectie wordt daarom gebruikt bij het nauwkeurig omschrijven van de processen in de handleiding voor het toewijzen van formatie en kosten aan VeRA-bedrijfsprocessen. Op basis van een eerste globale vergelijking van de begrotingen van de deelnemende veiligheidsregio's is de mate van verfijning binnen de bovengenoemde categorieën bepaald.

Veiligheidsregio Referentiearchitectuur 2.0

Het hierboven opgenomen hoofdproces "Verlenen van hulp en zorg" is, gegeven de grote omvang van de gerelateerde kosten, door ons in deze benchmark opgesplitst in 3 hoofdprocessen:

- Voorbereiden op verlenen van hulp en zorg (met 6 sub-processen)
- Brandweerprocessen (met 2 sub-processen) en
- GHOR processen (met 2 sub-processen).

Kosten per 10.000 inwoners

In de primaire processen worden de kosten vergeleken per 10.000 inwoners. Ook enkele volume- en prestatie-indicatoren worden per 10.000 inwoners weergegeven. Hiermee verkleinen we de verschillen die ontstaan door de verschillen in schaal tussen de veiligheidsregio's. Een veiligheidsregio met meer inwoners zal immers meer kosten hebben om de veiligheid voor de inwoners te kunnen waarborgen dan een veiligheidsregio met minder inwoners.

Aan de andere kant zijn er ook kosten die voor alle veiligheidsregio's (vrijwel) gelijk zijn, omdat ze niet afhankelijk zijn van het aantal inwoners. Een voorbeeld is de kosten voor de meldkamer, waar elke veiligheidsregio kosten voor heeft, ongeacht inwoneraantal. Dit type kosten zorgt ervoor dat een veiligheidsregio met een relatief groot inwoneraantal een zeker schaalvoordeel heeft ten opzichte van kleinere veiligheidsregio's in de kosten die per 10.000 inwoners gepresenteerd worden.

3.4 Methode voor overhead

Voor de ondersteunende processen wordt gebruik gemaakt van de indeling uit de overheadbenchmark van Berenschot. Dit is een verfijnde indeling die al vele jaren wordt gebruikt bij het vergelijken van de staf en ondersteuning van overheidsorganisaties, waaronder uitvoeringsorganisaties met verlengd lokaal bestuur zoals de veiligheidsregio's. De indeling kent de volgende categorisering:

- Directie en management primair proces

- Secretariaten primair proces
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning
- Personeel en Organisatie
- Financiën en Control
- Informatisering en Automatisering
- Juridische zaken
- Communicatie
- Kwaliteitszorg
- Facilitaire dienst
- Inkoop

Kosten per fte van de organisatie

In tegenstelling tot het primair proces wordt bij de overhead in het rapport afgezet tegen het totaal aantal fte van de organisatie, en niet tegen het aantal inwoners van de veiligheidsregio. Vrijwilligers worden door middel van een bepaalde wegingsfactor[1] meegeteld in de totale formatie van de veiligheidsregio, omdat zij ook, maar in mindere mate voor werklast voor de overhead zorgen. De redenatie hierachter is dat de overhead ondersteunend is aan het primair proces. Bovendien, wanneer het primair proces toeneemt, is de veronderstelling dat de werklast voor een groot deel van de overhead ook toeneemt. Hierbij is de belangrijke vraag voor een organisatie: is de overhead passend voor de grootte van de organisatie? Door de verschillende overhead categorieën in de benchmark af te zetten tegen het aantal fte in de organisatie kan deze vraag beantwoord worden.

3.5 Volume- en prestatie-indicatoren

Naast de gegevens over primair proces en overhead worden verschillende indicatoren uitgevraagd die een beeld geven van de uitvoering van de primaire processen. De benchmarkgegevens worden onderling vergelijkbaar gemaakt door middel van volume-indicatoren. Het doel hiervan is het wegnemen van verschillen die voortkomen uit schaalverschillen tussen de veiligheidsregio's. De kosten kunnen op deze manier genormeerd en eerlijk vergeleken worden. De volume-indicatoren zijn opgesteld op basis van de input, throughput en output van de veiligheidsregio's. Deze gegevens zijn van belang voor de duiding van de benchmark-uitkomsten. Voorbeelden van volume- en prestatie-indicatoren zijn:

- Aantal kazernes in de VR.
- Gemiddelde opkomsttijd voor prio-1 incidenten.

3.6 Werkwijze

Aan de veiligheidsregio Drenthe is een benchmarkvragenlijst toegestuurd, met daarbij een invulhulp waarmee de formatie kon worden toegedeeld. De vragenlijst is ingevuld op basis van gegevens uit de begroting 2024 en overige eigen gegevens. Tijdens het proces is er vanuit Berenschot een toelichting gegeven op het invullen van deze vragenlijst, en is ondersteuning geboden in het geval van vragen. Vervolgens is er gecontroleerd of de gegevens op de juiste manier zijn ingevuld en heeft er grondige validatie plaatsgevonden tijdens een validatiesessie. De gegevens zijn daarna naast de gegevens van de andere veiligheidsregio's gelegd. Na deze stap zijn de definitieve cijferbijlage en het rapport opgesteld.

[1] Voor alle categorieën geldt dat een vrijwilliger meetelt als 0,125 fte, met uitzondering van de categorie Personeel en Organisatie, waar een vrijwilliger meetelt als 0,25 fte.

Om de betrouwbaarheid van de benchmark zo groot mogelijk te maken, is er vanuit het projectteam van Berenschot nauwe betrokkenheid bij het team van de veiligheidsregio Drenthe bij het invullen van de vragenlijst.

De in totaal 22 veiligheidsregio's die deelnemen aan de benchmark zorgen voor een valide gemiddeld beeld dat goed vergeleken kan worden. Ondanks de vergelijkbaarheid van de veiligheidsregio's, blijven er altijd aanzienlijke verschillen. Het is daarom van belang dat de benchmark zorgvuldig wordt geduid. De vergelijkbaarheid van de veiligheidsregio's wordt zo groot mogelijk gemaakt door de waarden die uit de benchmark naar voren komen, in perspectief te plaatsen door middel van kengetallen en kwalitatieve duiding.

HOOFDSTUK 4

Uitkomsten primair proces

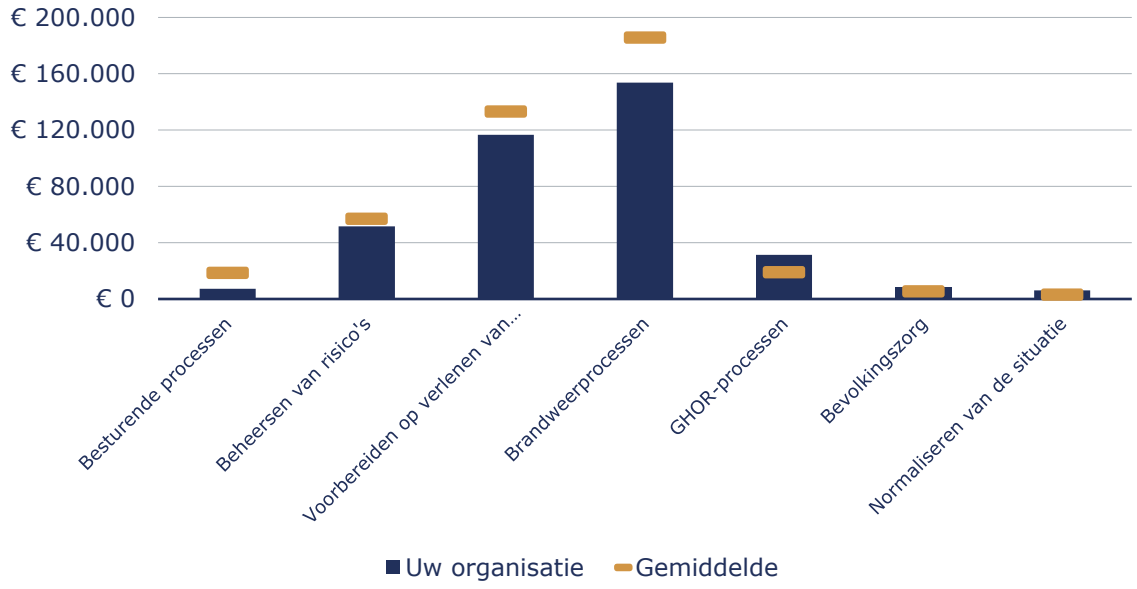
4.1 Inleiding

De personele kosten van de primaire processen zijn onderverdeeld in zeven processen: besturende processen, beheersen van risico's, voorbereiden op verlenen van hulp en zorg, brandweerprocessen, GHOR-processen, normaliseren van de situatie en bevolkingszorg. Daarnaast heeft het primaire proces overige kosten. In dit hoofdstuk wordt per proces een overzicht gegeven van de personele kosten, met daarbij de relevante maatstaven en prestatie-indicatoren.

Voor elk proces hebben we de personele kosten per 10.000 inwoners in een figuur weergegeven. De schalen van de figuren zijn telkens verschillend, vanwege de uiteenlopende omvang van de processen. Om de verhouding tussen de processen inzichtelijk te maken, hebben we hieronder nogmaals[2] het overzicht van alle primaire processen opgenomen.

Uit de figuur blijkt dat de personele kosten per 10.000 inwoners lager liggen dan gemiddeld in de benchmark. De kosten per 10.000 inwoners zijn hoger in de GHOR-processen, bevolkingszorg en het normaliseren van de situatie. Voor de besturende processen, het beheersen van risico's, voorbereiden op verlenen van hulp en zorg en de brandweerprocessen zijn de kosten lager dan gemiddeld. De veiligheidsregio Drenthe heeft relatief weinig beroepsbrandweer in vergelijking met andere veiligheidsregio's. Het aantal vrijwilligers ligt ook lager dan gemiddeld.

8. Primair proces – personele kosten (per 10.000 inwoners)

[2] Dit is dezelfde figuur als figuur 3 in de samenvatting.

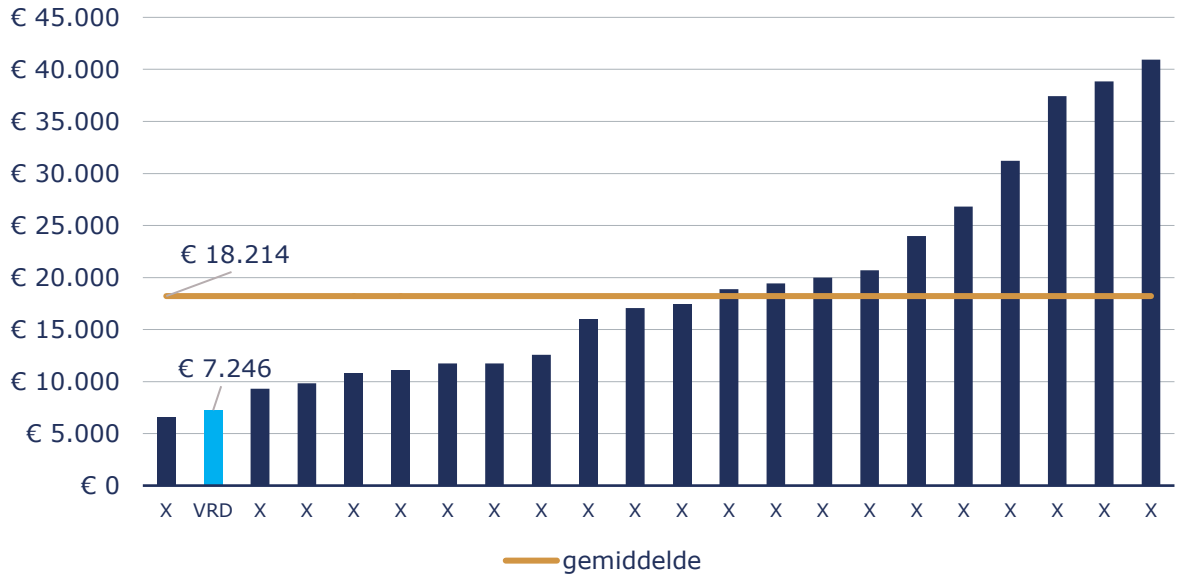
4.2 Besturende processen

Onder besturende processen valt het opstellen van algemeen beleid voor de organisatie en haar activiteiten in het primair proces. Hier hoort meer specifiek het opstellen van de drie verplichte planfiguren bij (regionaal risicoprofiel, regionaal crisis beleidsplan, regionaal crisisplan). Ook het dekkingsplan komt voort uit dit proces.

De personele kosten van de besturende processen bedragen € 7.246 per 10.000 inwoners. Dit is 60% lager dan gemiddeld.

De kosten voor besturende processen zijn wat minder afhankelijk van de omvang van de veiligheidsregio, en kunnen daarmee voor grotere veiligheidsregio's schaalvoordelen geven.

9. Besturende processen: personele kosten per 10.000 inwoners

Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Aantal inwoners	504.129	659.905	-24%
Aantal gemeenten in veiligheidsregio	12	14	-13%
Aantal geplande bestuursvergaderingen (AB) in 2024	4	4,4	-10%

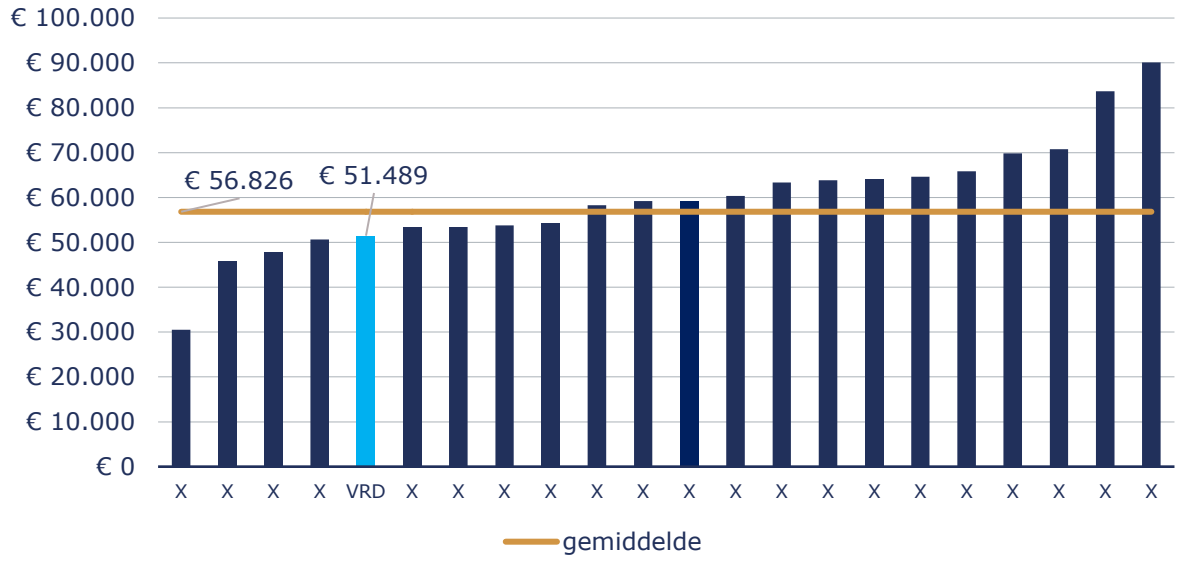
4.3 Beheersen van risico's

Binnen het proces beheersen van risico's horen de volgende vier sub-processen:

- Analyseren van risico's
- Verlenen van adviezen
- Toezicht houden
- Communiceren over risico's.

De personele kosten voor het beheersen van risico's bedragen € 51.489 per 10.000 inwoners. Dit is 9% lager dan het gemiddelde in de benchmark.

10. Beheersen van risico's: personele kosten per 10.000 inwoners

De onderstaande indicatoren geven het beeld dat de veiligheidsregio Drenthe in verhouding minder adviezen geeft op aangevraagde bouwvergunningen en voor brandveilig gebruik en voor evenementen.

Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Aantal gegeven adviezen op aangevraagde bouwvergunningen (2024)	640	1.175	-46%
Aantal gegeven adviezen op aangevraagde bouwvergunningen (2024) **per 10.000 inwoners**	13	18,5	-31%
Aantal afgegeven adviezen brandveilig gebruik voor bouwwerken in 2024	113	358	-68%
Aantal gegeven adviezen voor evenementen in 2024	322	647	-50%

4.4 Voorbereiden op verlenen van hulp en zorg

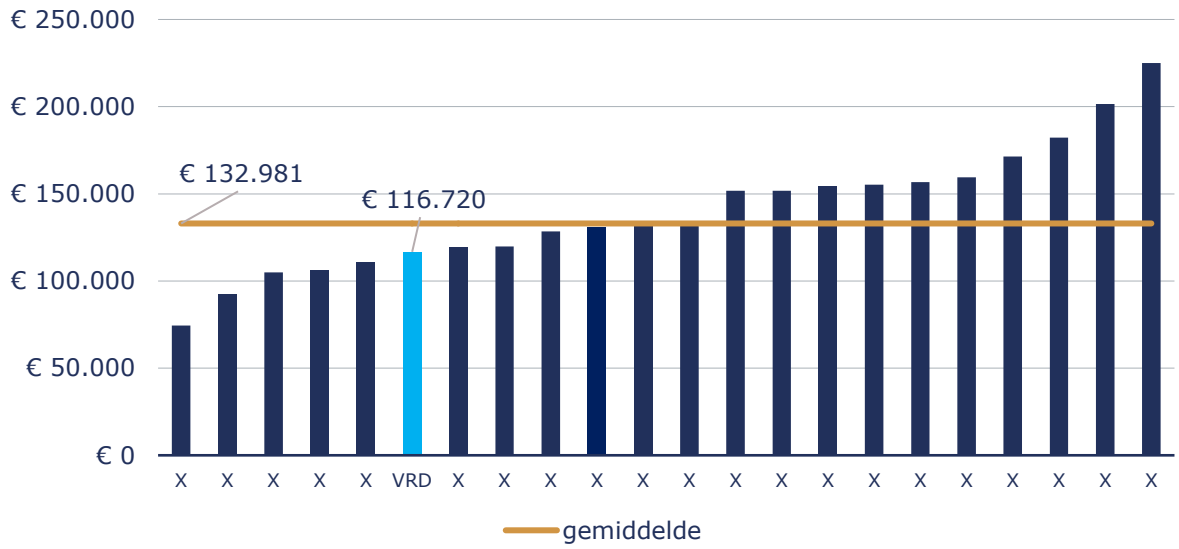
Onder het voorbereiden op verlenen van hulp en zorg vallen in algemene zin de voorbereiding van de brandweer en de multi-kolom op inzet bij incidenten. Binnen dit proces horen de volgende sub-processen:

- Organiseren van operationele beschikbaarheid
- Beheer en onderhoud brandweer en geneeskundig specifieke hulpmiddelen
- Vakbekwaam worden en blijven
- Voorbereiden op opgeschaalde situaties
- Opstellen operationele plannen en procedures
- Besluitvorming t.b.v. multidisciplinaire crisisbeheersing/rampenbestrijding.

De inzet voor operationele multidisciplinaire functies is moeilijk feitelijk te achterhalen, omdat hiervoor geen tijd geschreven wordt. Er is daarom een inschatting gemaakt van de tijdsbesteding van medewerkers aan de operationele functies, op basis van de uren die gerekend worden voor vakbekwaam blijven en de gemiddelde inzet bij incidenten.

De kosten voor het voorbereiden op verlenen van hulp en zorg zijn in de veiligheidsregio Drenthe € 116.720 per 10.000 inwoners. Dit is 12% lager dan het gemiddelde in de benchmark.

11. Voorbereiden op verlenen van hulp en zorg: personele kosten per 10.000 inwoners

Uit onderstaande indicatoren blijkt dat het aantal kazernes in veiligheidsregio Drenthe per 10.000 inwoners hoger is dan gemiddeld. Ook het aantal repressieve voertuigen is per 10.000 inwoners hoger vergeleken met het gemiddelde. Het aantal specialistische voertuigen en overige voertuigen is lager dan gemiddeld.

Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Aantal kazernes in de VR (2024)	36	38	-5%
Aantal kazernes in de VR (2024) **per 10.000 inwoners**	0,71	0,6	20%
Aantal kazernes in de VR (2024) per km2	0,014	0,027	-50%

Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Aantal OvD-gebieden binnen VR (2024)	3	4	-30%
Aantal HoVD-piketten binnen veiligheidsregio? (2024)	1	2	-42%
Aantal functies in 10/16 piket (IM, brandonderzoek, schoon naar huis) (2024)	-	14	-
Aantal repressieve voertuigen (TS, HV en RV) in 2024	93	63	47%
Aantal repressieve voertuigen (TS, HV en RV) in 2024 **per 10.000 inwoners**	1,84	0,99	86%
Aantal specialistische voertuigen (niet-TS/RV/HV) (2024)	38	33	14%
Aantal voertuigen dat de VR t.b.v. algemeen gebruik en groen (multi-)voertuigen heeft (2024)	55	81	-32%

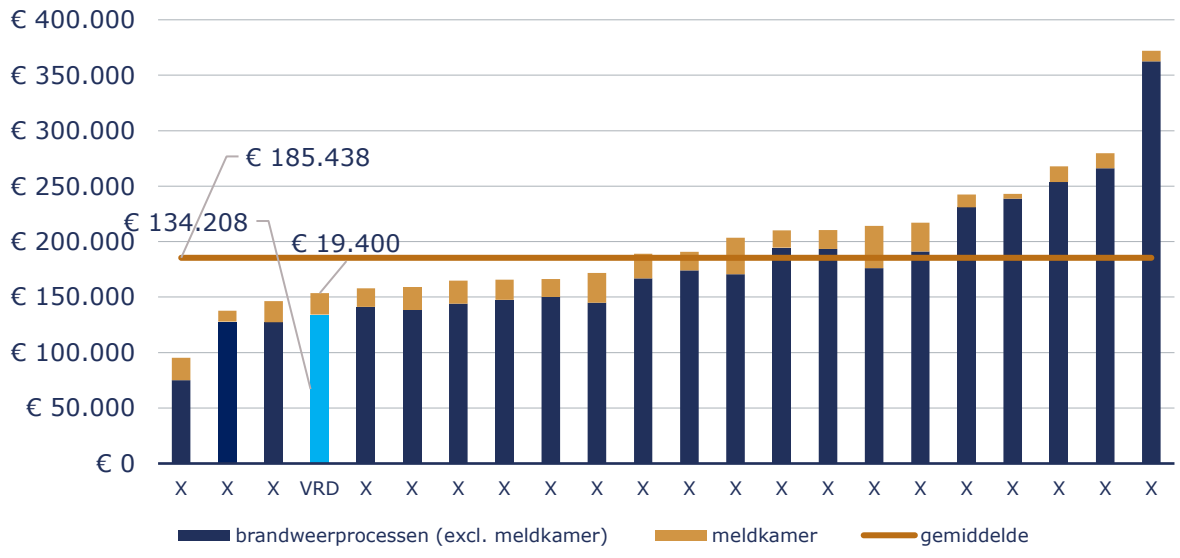
4.5 Brandweerprocessen

De brandweerprocessen omvatten verschillende sub-processen, namelijk:

- Bestrijden van brand en emissie gevaarlijke stoffen
- Redden en technische hulpverlening
- Werkzaamheden op of t.b.v. de meldkamer (o.a. intake en uitgifte).

De kosten voor brandweerprocessen bedragen in de veiligheidsregio Drenthe € 153.608 per 10.000 inwoners. Hiervan wordt ongeveer € 19.400 per 10.000 inwoners besteed aan kosten voor de meldkamer. Vergeleken met het gemiddelde zijn de totale personele kosten voor brandweerprocessen 17% lager dan gemiddeld. Voor de meldkamer liggen de kosten per 10.000 ongeveer 4% hoger dan gemiddeld.

12. Brandweerprocessen: personele kosten per 10.000 inwoners

Het aantal uitrukken voor brand ligt in de veiligheidsregio Drenthe per 10.000 inwoners hoger dan gemiddeld. Het aantal uitrukken voor hulpverlening ligt juist lager dan gemiddeld. De gemiddelde opkomsttijd ligt hoger dan het gemiddelde.

Maatstaven en prestatie-indicatoren	Uw organisatie	Gemiddelde referentiegroep	% verschil
Aantal basiseenheden (TS6) dat tegelijkertijd kan worden ingezet (2024)	40	43	-7%
Aantal uitrukken voor brand in 2024	1.802	1.805	0%
Aantal uitrukken voor brand in 2024 **per 10.000 inwoners**	37	28	31%
Aantal uitrukken voor hulpverlening in 2024	1.356	2.187	-38%
Aantal uitrukken voor hulpverlening in 2024 **per 10.000 inwoners**	28	34	-19%
Gemiddelde opkomsttijd voor prio-1 incidenten in 2024 (minuten)	11,38	8,78	30%

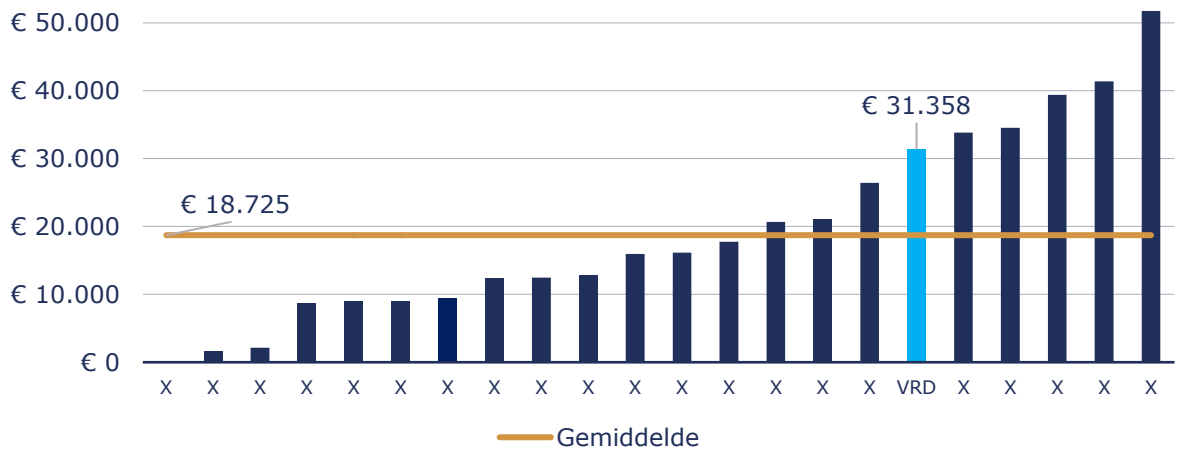
4.6 GHOR-processen

De GHOR-processen bestaan uit twee sub-processen, namelijk:

- Het regisseren van geneeskundige opgeschaalde zorg
- Het coördineren van geneeskundige opgeschaalde zorg.

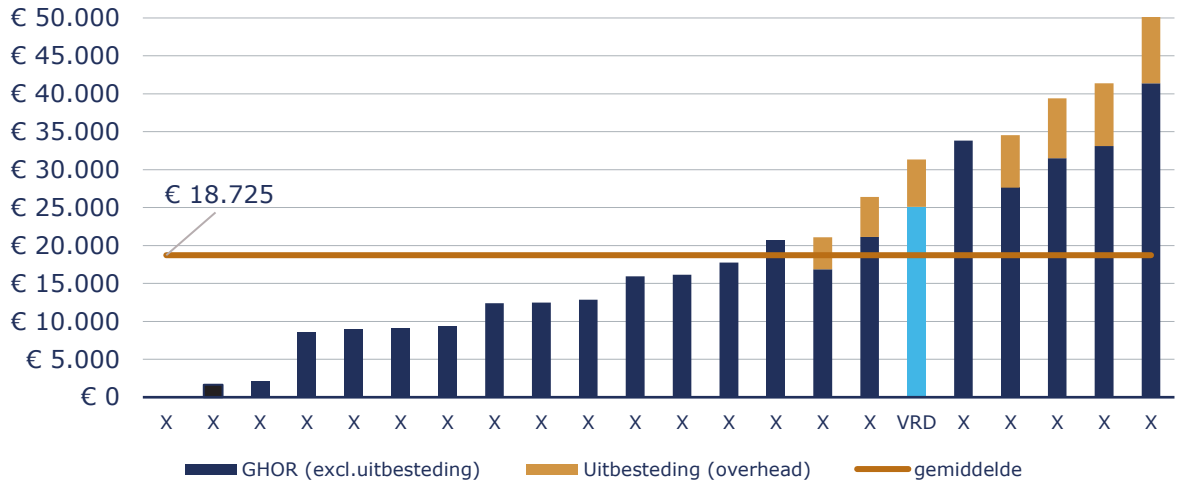
De kosten voor de GHOR bedragen € 31.358 per 10.000 inwoners, 67% hoger dan gemiddeld. De organisatie van de GHOR verschilt per veiligheidsregio: sommige veiligheidsregio's besteden GHOR-taken uit en andere veiligheidsregio's hebben eigen formatie in dienst. Dit is terug te zien in de uiteenlopende kostenniveaus van de veiligheidsregio's.

13. GHOR-processen: personele kosten per 10.000 inwoners

In onderstaande figuur zijn de personele kosten per 10.000 inwoners voor de GHOR-processen nogmaals weergegeven. De kosten voor overhead bij uitbesteding zijn geel weergegeven bij de veiligheidsregio's waarin de GHOR is uitbesteed, op basis van een inschatting van 20%. De

inschatting voor de veiligheidsregio Drenthe voor kosten voor overhead is € 6.272. Wat opvalt is dat de veiligheidsregio's die de taken van de GHOR hebben uitbesteed over het algemeen hogere absolute kosten voor de GHOR-taken hebben, ook als er gecorrigeerd wordt voor de overhead kosten die onderdeel van de uitbesteding zijn.

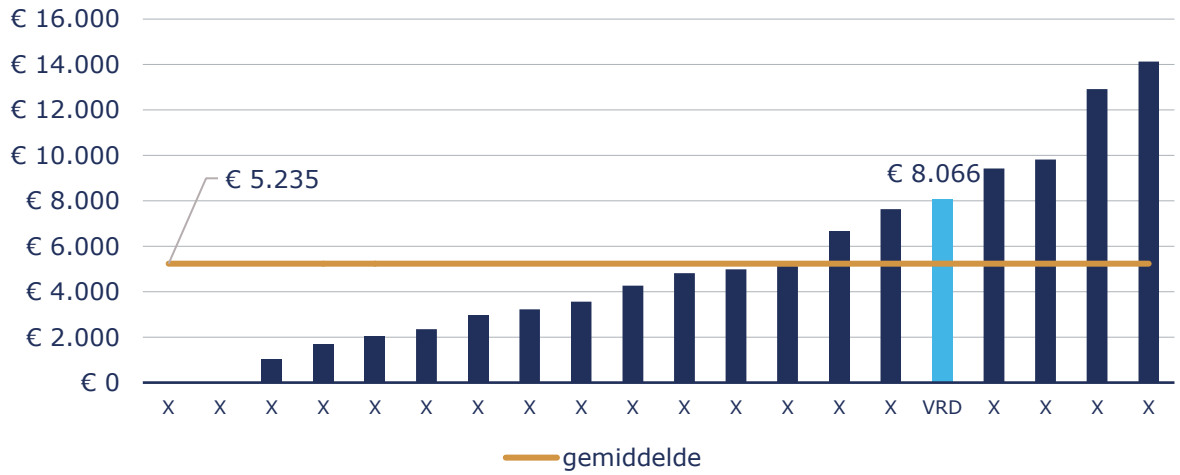

4.7 Bevolkingszorg

Bevolkingszorg is als proces toegevoegd aan de benchmark. Onderdelen van bevolkingszorg zijn crisiscommunicatie, acute bevolkingszorg (voorzien in opvang en verzorging van de bevolking, en het registreren van slachtoffers en schadegevallen tijdens rampen en crises) en herstelzorg voor de bevolking (in de nafase).

Bevolkingszorg is een taak die in principe belegd is bij de gemeente, maar waarbij de uitvoering of een deel van de uitvoering bij de veiligheidsregio's belegd is. De organisatiestructuur voor bevolkingszorg is per veiligheidsregio verschillend. We vergelijken alleen de kosten vanuit de begroting van de veiligheidsregio's. In de veiligheidsregio Drenthe liggen de kosten voor bevolkingszorg op € 8.066 per 10.000 inwoners, 54% hoger dan het gemiddelde van de benchmark, € 5.235 per 10.000 inwoners. Hierbij moet opgemerkt worden dat bevolkingszorg in verhouding een relatief klein proces is binnen de veiligheidsregio's.

14. Bevolkingszorg-processen: personele kosten per 10.000 inwoners

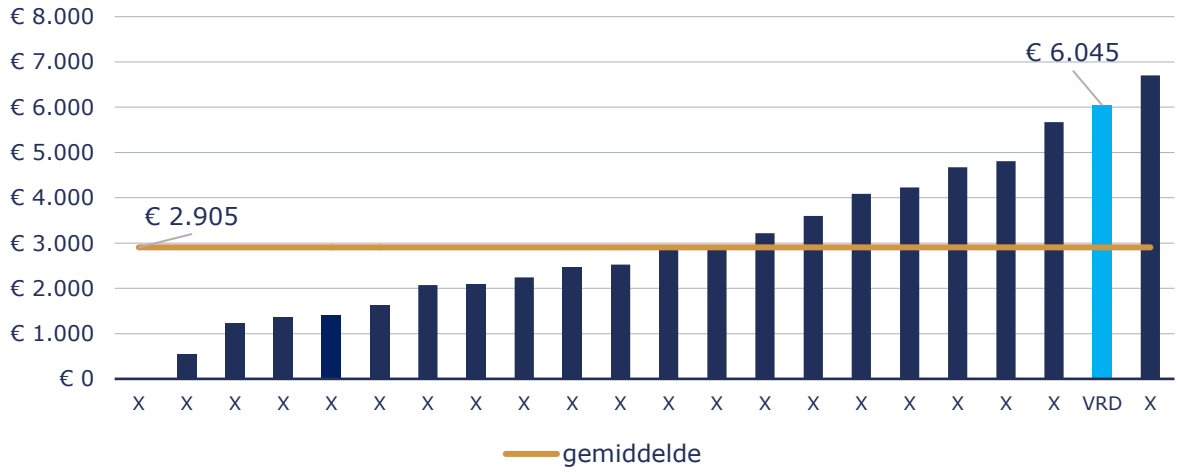

4.8 Normaliseren van de situatie

Onder het proces normaliseren van de situatie valt het evalueren van de geleverde hulp en zorgverlening naar aanleiding van een incident. Hier valt in ieder geval onder het evalueren van brandweeroptreden, het evalueren van opleiden, trainen en oefenen en het leren van evalueren. Daarnaast valt hieronder ook het doen van brandonderzoek, het leveren van emotionele nazorg en ketenevaluatie. Het opnieuw uitruk gereed maken valt ook onder de nazorg.

In de veiligheidsregio Drenthe bedragen de kosten € 6.045 per 10.000 inwoners, 108% hoger dan gemiddeld. In andere veiligheidsregio's zijn de kosten € 2.905 per 10.000 inwoners. Het normaliseren van de situatie is in verhouding een klein proces binnen de veiligheidsregio's.

15. Normaliseren van de situatie: personele kosten per 10.000 inwoners

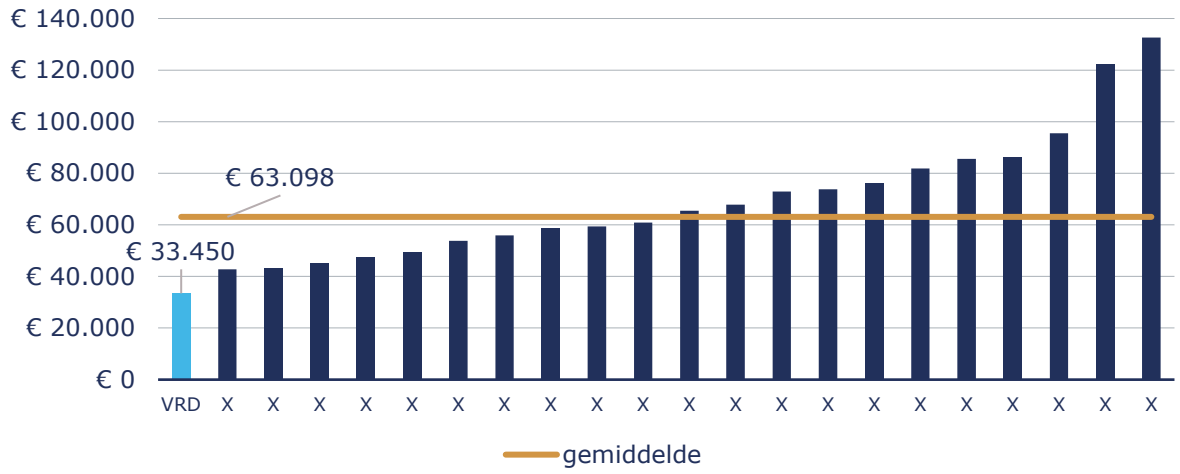

4.9 Overige kosten primair proces

De overige kosten worden gesplitst in vier categorieën, namelijk overige personele kosten, ICT-kosten, huisvestingskosten en overige materiële kosten. De huisvestingskosten worden in een aparte paragraaf behandeld. De ICT-kosten geven we ook apart weer. De andere twee categorieën volgen hieronder.

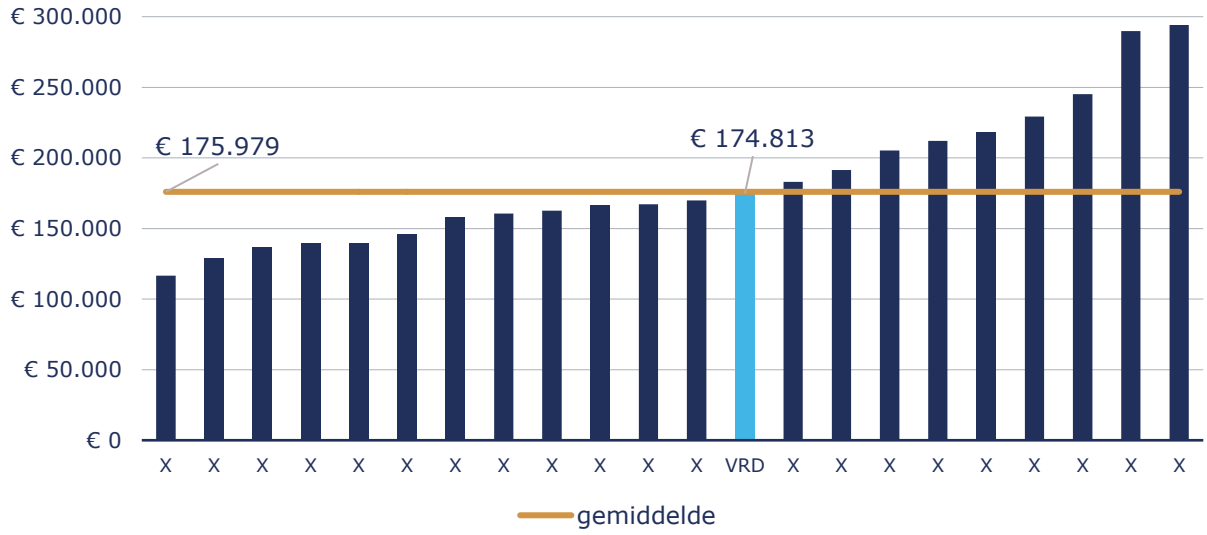
Onder de overige personele kosten vallen onder andere de reis-en verblijfkosten, piketkosten, opleidingsbudgetten, toelagen en kosten boventallig personeel. Ook de FLO-kosten maken een aanzienlijk onderdeel uit van deze categorie. De totale overige personele kosten zijn € 33.450 per 10.000 inwoners en liggen 47% lager dan het gemiddelde in de benchmark.

16. Overige personele kosten primair proces per 10.000 inwoners

De overige materiële kosten bedragen onder andere hulpmiddelen, materialen, onderhoudsbusjes, kantoorinventaris en kantoorkosten, rentelasten, bestuurskosten, kosten voor repressieve (warme) opleidingen enzovoorts. Deze kosten zijn € 174.813 per 10.000 inwoners en liggen 1% lager dan het gemiddelde in de benchmark.

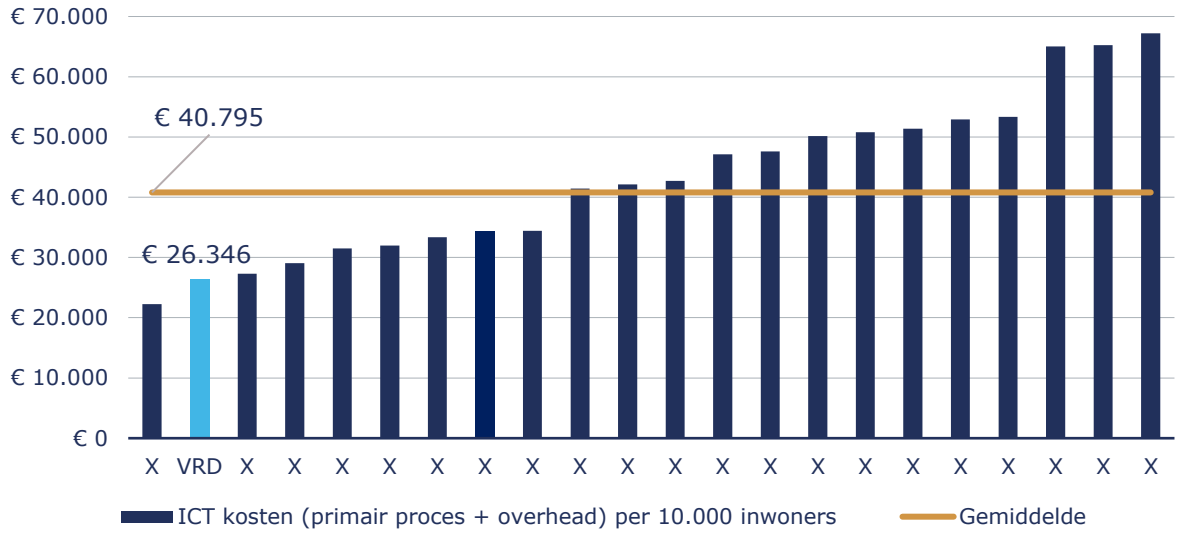
17. Overige materiële kosten primair proces per 10.000 inwoners

De ICT-kosten betreffen onder andere de huur –en leasingkosten van hard –en software inclusief licenties en back-up voorziening, afschrijvingen voor hard- en software, onderhoud en beheer en kosten van alle data en telefooncommunicatie.

In de volgende figuur zijn de totale materiële kosten van ICT (primair proces en overhead) per 10.000 inwoners opgenomen. De veiligheidsregio Drenthe heeft met € 26.346 per 10.000 inwoners 35% lagere kosten dan gemiddeld.

18. ICT-kosten primair proces + overhead per 10.000 inwoners

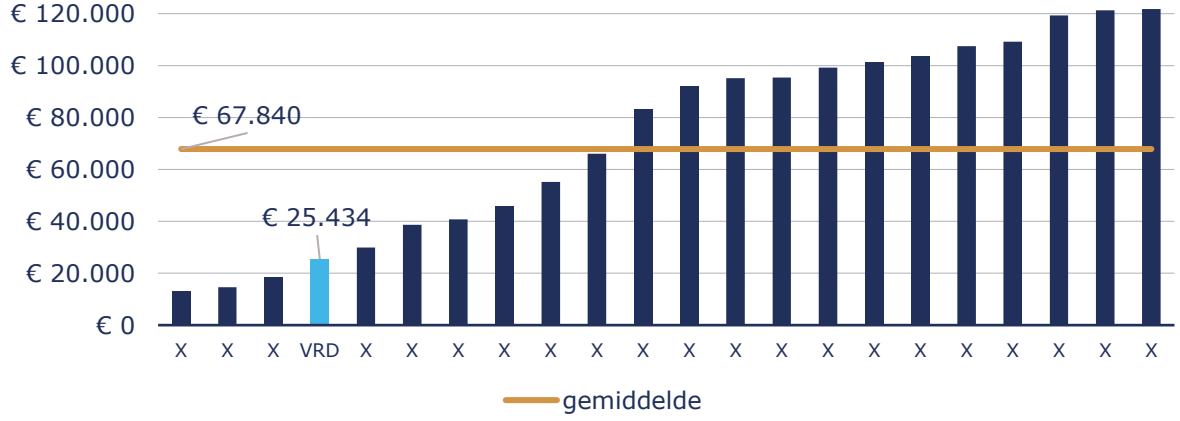

4.10 Huisvestingskosten

De totale omvang van huisvestingskosten van de veiligheidsregio's in deze benchmark is sterk verschillend. Het belangrijkste verschil is of de huisvestingskosten geheel of gedeeltelijk zijn opgenomen in de begroting van de veiligheidsregio, of dat de huisvestingskosten ergens anders liggen (bijvoorbeeld bij gemeenten).

Een enkele veiligheidsregio heeft in de vergelijkingsgroep alle huisvesting gecentraliseerd. Bij andere regio's valt lokale huisvesting (deels) onder de gemeenten. De kosten daarvan zijn dan niet of slechts gedeeltelijk zichtbaar in de begroting van de veiligheidsregio. Kazernes worden bijvoorbeeld vaak om niet beschikbaar gesteld door gemeenten. Om die reden zijn de huisvestingskosten slechts beperkt vergelijkbaar.

Wij hebben de grafiek voor de volledigheid opgenomen. De kosten van de veiligheidsregio Drenthe liggen lager dan het gemiddelde, want kosten voor huisvesting zijn grotendeels opgenomen in de begroting van de gemeenten. In de figuur is goed duidelijk dat er grote verschillen zijn tussen veiligheidsregio's en hoe de kosten van kazernes in de begroting zijn verwerkt.

19. Huisvestingskosten totaal (primair proces & overhead) per 10.000 inwoners

HOOFDSTUK 5

Uitkomsten overhead

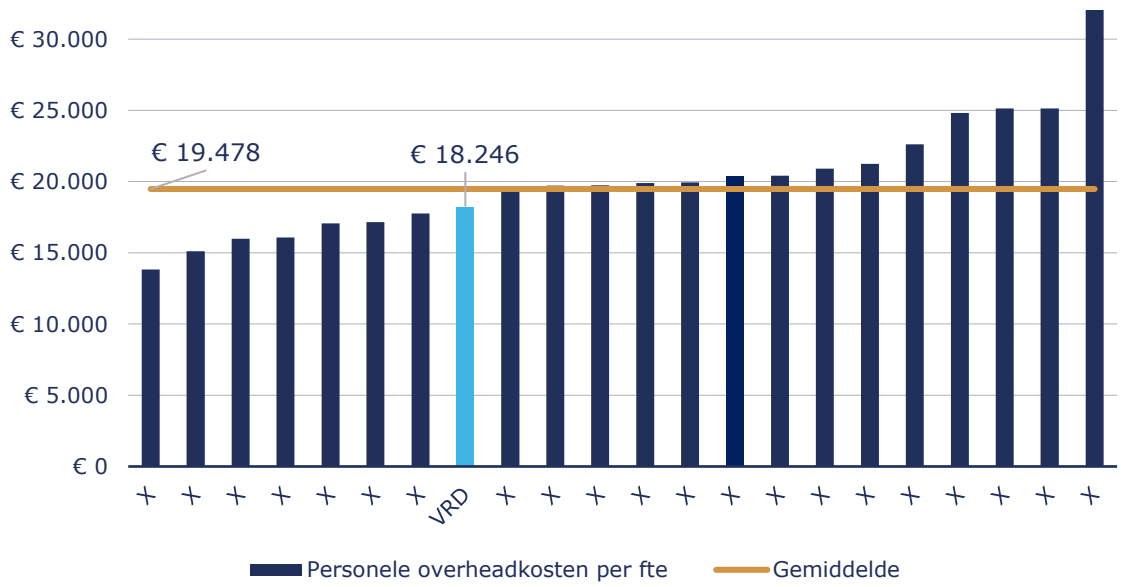
5.1 Inleiding

In de benchmark zijn de personele kosten (incl. inhuur en uitbesteding) van de overhead verdeeld over de benchmarkcategorieën van Berenschot. Daarnaast heeft de overhead net als het primair proces overige kosten. Uitgangspunt in de overhead onderzoeken van Berenschot is de vraag of ondersteunende diensten (overhead) in verhouding staan met de totale organisatie die zij bedienen.

5.2 Personele kosten en formatie in de overhead

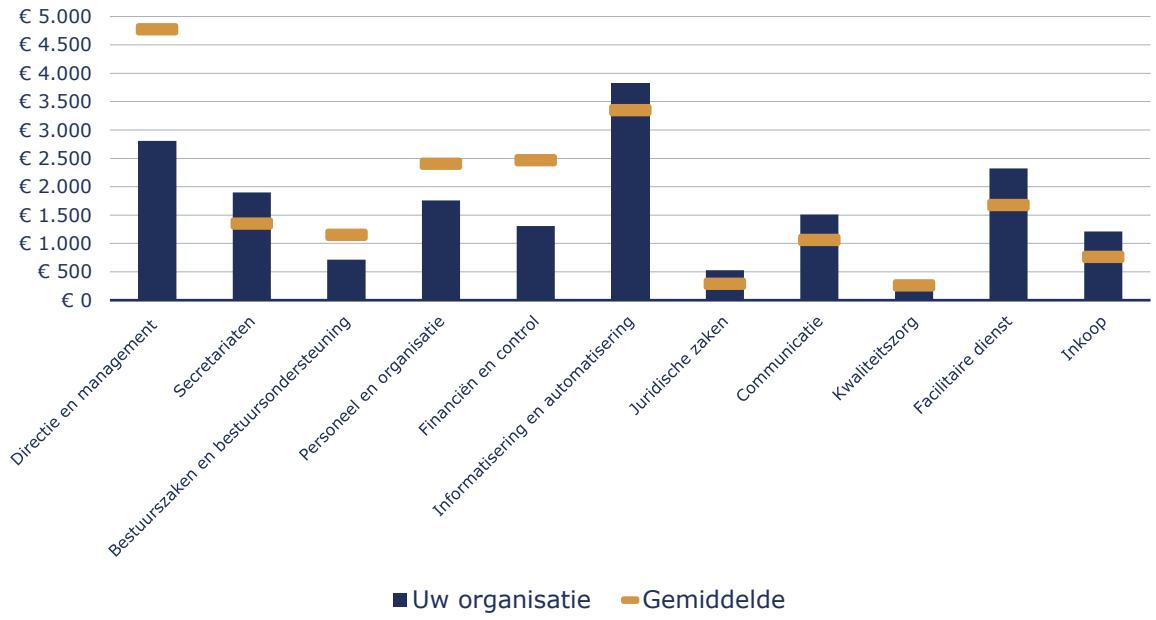
In de volgende figuur zijn de personele kosten van de overhead per fte van de totale organisatie weergegeven. Hieruit blijkt dat de personele kosten van de overhead voor veiligheidsregio Drenthe 6% lager dan het gemiddelde in de benchmark liggen.

20. Totale personele kosten overhead (per fte)

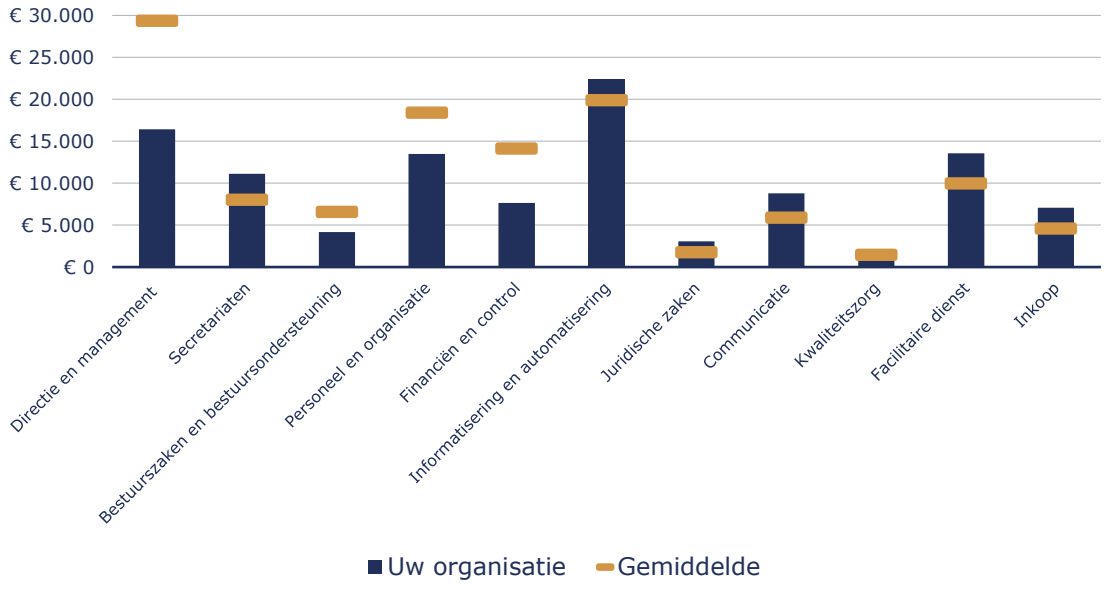

In de volgende figuur zijn de kosten per fte voor de verschillende overheadcategorieën weergegeven. Hierbij zijn naast de loonkosten (zie fte-vergelijking hierna) ook kosten voor inhuur en uitbesteding meegenomen in de vergelijking. Ten opzichte van andere veiligheidsregio's geeft deze kostenvergelijking het meest zuivere beeld omdat ook voor eventuele inhuur en uitbesteding wordt gecorrigeerd. De overheadkosten per fte liggen voor de volgende onderdelen hoger dan gemiddeld: secretariaten, informatisering en automatisering, communicatie, facilitaire dienst en inkoop. Voor de volgende onderdelen liggen de kosten per fte lager dan gemiddeld: directie en management, bestuurszaken en bestuursondersteuning, personeel en organisatie en financiën. Voor de overige overheadonderdelen geldt dat de kosten van VR Drenthe vergelijkbaar zijn met de andere veiligheidsregio's in de referentiegroep.

21. Personele kosten overhead per categorie (per fte)

In de volgende figuur zijn de overhead kosten per categorie afgezet tegen het inwoneraantal van de regio (per 10.000 inwoners). Het beeld dat uit deze vergelijking naar voren komt is heel erg vergelijkbaar met de vergelijking op kosten per fte.

22. Personele kosten overhead per categorie (per 10.000 inwoners)

In de volgende tabel is de inzet van formatie (fte's) voor overhead taken voor de veiligheidsregio Drenthe afgezet tegen het gemiddelde van de referentiegroep:

- De overhead formatie is afgezet tegen het totaal aantal fte van de veiligheidsregio Drenthe. Voor de vrijwilligers binnen de veiligheidsregio is rekening gehouden met de werklast door deze met een bepaalde factor op te tellen bij de totale omvang van de organisatie.[3]
- De totale omvang van de overheadformatie bedraagt voor uw organisatie 49,9 fte. De overheadformatie is hiermee 16,5% van de totale formatie van de veiligheidsregio Drenthe. Dit is in verhouding een kleiner deel van de totale formatie dan gemiddeld in de benchmark (-9%). Omgerekend in fte's gaat het om een verschil van 3,1 fte.
- In onderstaande tabel is de overheadformatie per overheadcategorie weergegeven.
- De personele kosten voor de categorieën directie en management (-35%), bestuurszaken en bestuursondersteuning (-34%), personeel en organisatie (-39%), financiën en control (-21%), informatisering en automatisering (-4%) en facilitaire dienst (-18%) liggen lager dan gemiddeld per fte.
- Voor secretariaten (+15%), juridische zaken (+110%), communicatie (+79%), kwaliteitszorg (+37%) en inkoop (+64%) geldt dat de personele kosten per fte hoger liggen dan gemiddeld.

Overheadformatie	VR Drenthe	Gemiddelde referentiegroep	Afwijking %	Afwijking (fte)
Directie en management primair proces	2,2%	3,3%	-35%	-2,35
Secretariaat primair proces	2,3%	2,0%	15%	0,60
Bestuurszaken en bestuursondersteuning	0,7%	1,1%	-34%	-0,73
Personeel en organisatie	1,4%	2,2%	-39%	-1,80
Financiën en control	1,8%	2,3%	-21%	-1,00
Informatisering en automatisering	2,9%	3,0%	-4%	-0,23
Juridische zaken	0,5%	0,2%	110%	0,52
Communicatie	1,7%	1,0%	79%	1,54
Kwaliteitszorg	0,3%	0,2%	37%	0,17
Facilitaire dienst	1,6%	1,9%	-18%	-0,71
Inkoop	1,1%	0,7%	64%	0,86
Totale overheadformatie	**16,5%**	**18,1%**	**-9%**	**-3,13**

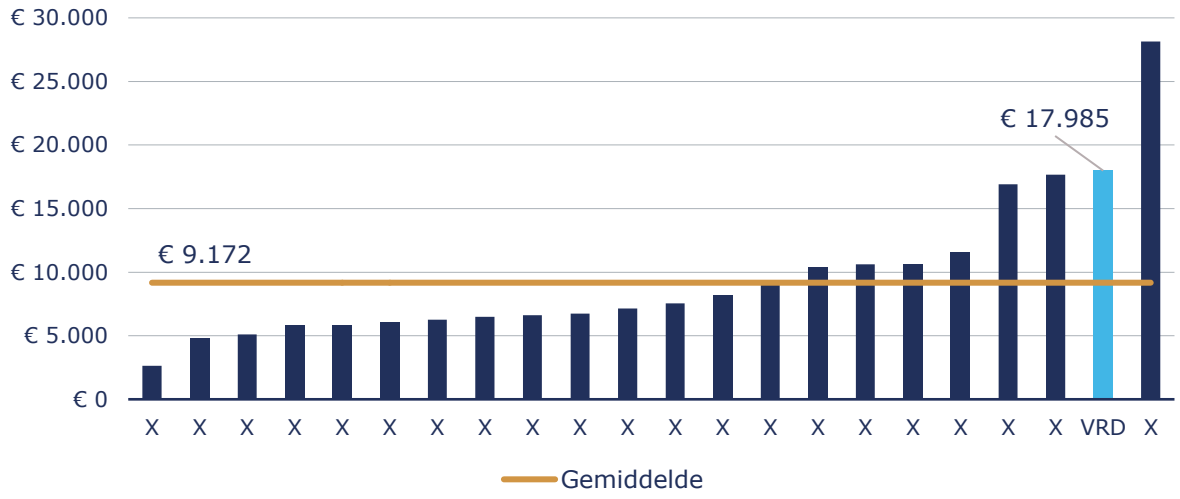
5.3 Overige kosten overhead

De overige kosten in de overhead zijn op dezelfde manier toegedeeld als de overige kosten voor de primaire processen. Toelichting op de huisvestingskosten is te vinden in paragraaf 4.10. De ICT-kosten van primair proces en overhead zijn samen weergegeven in figuur 18, paragraaf 4.9.

[3] Voor alle categorieën geldt dat een vrijwilliger meetelt als 0,125 fte, met uitzondering van de categorie Personeel en Organisatie, waar een vrijwilliger meetelt als 0,25 fte.

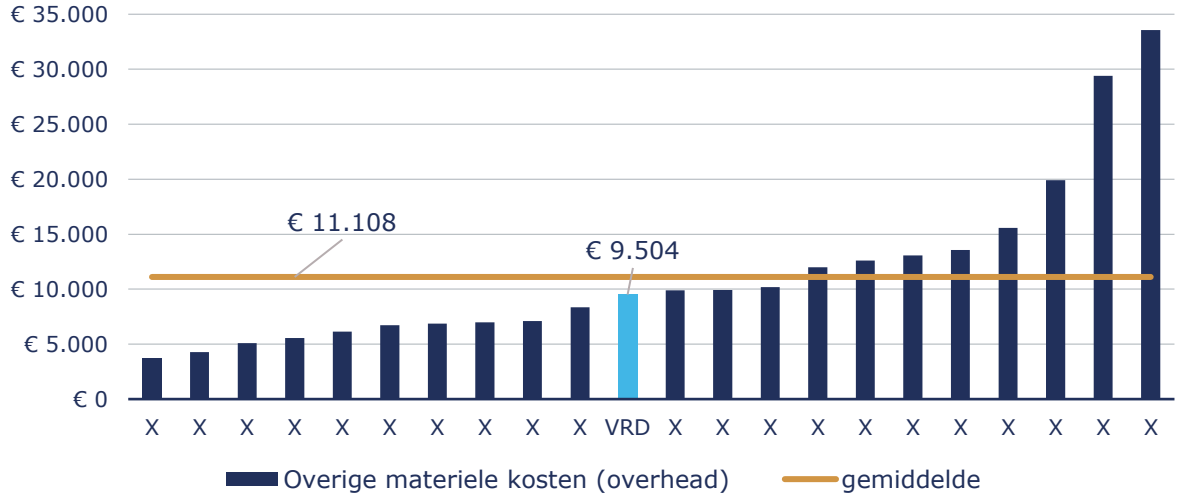
De overige personele kosten van de overhead bedragen voor de veiligheidsregio Drenthe € 17.985 per 10.000 inwoners, 96% hoger dan gemiddeld.

23. Overige personele kosten (overhead) per 10.000 inwoners

De overige materiële kosten van de overhead bedragen € 9.504 per 10.000 inwoners en zijn 14% lager dan gemiddeld.

24. Overige materiële kosten (overhead) per 10.000 inwoners

Berenschot

WIJ ZIJN BERENSCHOT, GRONDLEGGER VAN VOORUITGANG

Nederland is continu in ontwikkeling. Maatschappelijk, economisch en organisatorisch verandert er veel. Al ruim 85 jaar volgen wij als adviesbureau deze ontwikkelingen op de voet en werken we aan een vooruitstrevende samenleving. De behoefte om iets fundamenteels te betekenen voor mens en maatschappij zit in onze genen. Met onze adviezen en oplossingen hebben we dan ook actief meegebouwd aan het Nederland van vandaag. Altijd op zoek naar duurzame vooruitgang.

Alles wat we doen, is onderzocht, onderbouwd en vanuit meerdere invalshoeken bekeken. Zo komen we tot gefundeerde adviezen en slimme oplossingen. Die zijn op het eerste gezicht misschien niet altijd de meest voor de hand liggende. Juist deze eigenzinnigheid maakt ons uniek. Daarbij zijn we niet van symptoombestrijding. En gaan pas naar huis als het is opgelost.

Berenschot B.V.

Van Deventerlaan 31-51, 3528 AG UTRECHT
Postbus 8039, 3503 RA UTRECHT
030 2 916 916
www.berenschot.nl